

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravlštvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobó se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 6 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznauila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nove volitve v Ljutomeru.

Dne 26. novembra lanskega leta so bili naši nasprotniki — ne bomo jih imenovali nemškutarje, ker so vmes res nekateri Nemci po rodu ali večina je vendar na duhu slepih Slovencev — opravili brez vdeležbe večine zavednih in poštenih Slovencev volitev v občinski zastop. Izvolili so si za občinske, ali prav za prav le svoje zastopnike, same korenjake Velikonemce — tako, da bi jih sam Bog boljših ne bil mogel vkup spraviti. Nobenega Slovenca, in če bi še bil kot jagnje pohleven, niso zraven trpeli.

Dan zmage bil je velik dan; slavili so ga tri dni in tri noči. In največje reči še so si hranili za na zadnje. Bil bi res vrisk in jubé, kedar bi si župana volili — bakljada, razsvetljava, in na zadnje še veliki „šmaus“. Ali ubogi Slovenci, kaj bi oni spet zraven trpeti morali, koliko zaničevanja in preziranja — pa pravični Bog je to drugače obrnil.

Visoka namestnija v Gradcu je nepostavno in krivično ravnanje naših nasprotnikov ustavila, ker je volitev, ki so jo med seboj in za se opravili, uničila, in s tem izrekla, da ima tudi v Ljutomeru postava, ne pa samovolja veljati.

In koliko se je že v tej reči tukaj krivice godilo! Volilni listi so tako umetno sestavljeni, da za slovensko stranko, ki ima v Ljutomeru večino, ni bilo nobene misli prodreti. Slovenska stranka mora se tedaj vseh postavnih sredstev posluževati, če hoče ovire, ki so ji povsod nasproti, odpraviti. Pritožbe bile so že vložene pri županiji in pri c. kr. okr. glavarstvu, in res nekoliko krivic bilo je po tej poti odpravljenih: ali večina še je zmiraj ostala. Vsled pritožbe na visoko c. kr. namestnijo je taista volitev ustavila, ali pozneje taisto zopet doizvolila; volitev je po tem opravljena, ali na opravičeno terjatev Slovencev, zdaj spet od vis. c. kr. namestnije popolnem uničena.

Pritožba zoper odločbo c. kr. glavarstva tukaj je vložena tudi na najvišje upravno sodišče na Dunaju, in od tamkaj je že glavarstvu naloženo, da se ima v tej reči opravičiti. Vsled ravnanja naših nasprotnikov in njih pomagačev nimamo še nobenega izgleda, da bi ta reč skoraj do konca prišla; pričakovati še moramo mnoge sitnobe in veliko trudnega delovanja.

Slovenski volilci zdaj torej vidite, kaj Vaši voditelji za Vas storé, in kako se ti za nas vseh pravice potegujejo. Ni bilo toraj opravičeno sumničenje, da so vas vaši voditelji ob času imenovane nesrečne volitve zapustili ali izdali, ker so vam odsvetovali, te volitve vdeležiti se; kajti so dobro izprevideli, da bi Slovenci, kakor so tistokrat stvari stale, na veliko veselje nasprotnikov in na lastno sramoto propasti morali. Z druge strani pa tudi ni kazalo, te volitve se iz tega vzroka vdeležiti, ker ni bila, kakor zdaj vidimo, po postavi pravilna.

Zdaj pa toraj, dragi volilci, storimo tudi mi svojo dolžnost; pokažimo, da smo vredni svojih voditeljev; poravnali so nam poslednji pota, da dosežemo to, kar že tako dolgo želimo, tudi v resnici! Ne omahujmo več: pravica in postava je na naši strani, in sramota bi res bila za vsakega, ki še zdaj ne bi sprevidel, in ne bi vedeti hotel, kateri stranki naj se pridruži. Preden je prišlo do tega, storili so naši nasprotniki vse, naj bi to kje kako zabranili; pošiljali so celo beriče okrog, da so poizvedovali, kateri bi bil tako pdrzen, in se podstopil, podpisati terjatev svojih pravic; da, grozili so celo z zaporom tistemu, ki je imel toliko odločnosti, podpise za našo pravično reč vkupaj spravljati, in glejte, kaj so pri vsem tem dosegili — blamaž.

Slišimo, da bodo pri prihodnji volitvi neki tudi desetaki delovali. Slovenci, grdo bi res bilo, judeževu delo nadaljevati, in si zavoljo nezaslužene plačila svoje pošteno ime in mirno vest za vselej omadeževali, enkrat pa pride vse na dan, in to se bo pri volitvi tudi taki

pokazalo, ker zdaj že vemo, kam da kateri sliši. Doma pa ostati pomeni tudi toliko, kakor nasprotnika voliti.

Slovinci, naredite Ljutomeru čast! Grožnje nas naj ne strašijo, prilizovanja nas naj ne motijo, pravična naša reč naj enkrat zmaga!
Tržan.

Kat. podporno društvo v Celju.

Ravnokar je „kat. podporno društvo“ v Celju izdalo svoje VII. letno poročilo. Iz njega povzamemo te-le točke, zadevajoče napredovanje društva v letu 1885. Poročilo pravi:

Z dobro vestjo smemo reči: naše društvo je zopet to leto čvrsto napredovalo, kajti dosegli smo, kar so mnogoteri naši prijatelji že več let željno pričakovali. S početkom šolskega leta 1885/86 razširila se je namreč dozdajšnja trirazredna dekliška šola šolskih sester v četiri-razrednico, v katero se je vpisalo za tekoče šolsko leto 212 učenk. Ker materin zavod šolskih sester v Mariboru nima zadosti sester-učiteljic, se je s 15. septembrom 1885 nastavila v naši šoli za dekleta svetna, izprašana učiteljica, gospodična Ana Kalmus, da vodi šolski poduk v II. razredu; v I. razredu podučuje s. Lidvina Purgaj, v III. s. Bonaventura Suhač in IV. s. Angelina Križanič.

Med letom se je na društvene stroške napravila nova ograja okoli vrta pri č. š. sestrah nasproti novi vojašnici, ker prejšnja bila je že silno slaba. Denarni stan nam ni pripustil, namesto lesene ograje postaviti zida, kar bi bilo sicer želeti.

Visoko c. kr. finančno ministerstvo je z odlokom dne 30. avgusta 1885, št. 25.690 sklenilo, da z ozirom na dekret dvorne kancelarije od 22. oktobra, št. 1842 in v zmislu dvorne kancelarije od 22. julija 1821, št. 1805 ostane šolsko poslopje č. šolskih sester davkov popolnoma oproščeno, dokler se v njem deli šolski poduk.

Ker dobivajo ubožni učenci in učenke iz obeh okoličanskih šol pri šolskih sestrah štirikrat na teden hrano, pa niso imeli do zdaj primerne obednice, se je tekoče leto del kleti predelal v prav lično sobano v ta namen, da zavživajo v njej imenovani otroci svojo hrano. Tega četirikratnega kosilca na teden vdeležuje se 91 učenk sesterne šole in 48 fantov okoličanske deške šole. Kolika dobrotā za teh 139 otrok, od katerih marsikateri revček ali revica zbog domače siromašćine dan na dan tešć in brez vsakoršnjega brešnja v šolo dohaja! Da bi jim Bog obudil obilo dobrotnikov, ker brez teh taki otroci hirajo po šolskih klopćh na duši in telesu!

Kakor druga leta obdarovalo je „katoliško podporno društvo“ tudi letos ob Božići učenke

in učence obeh okoličanskih šol: zraven še pa enega fanta iz pripravnice in mestne šole s primerno obleko in obutvijo. To se je zgodilo pri božićni veselici, katera se je priredila četrto nedeljo v adventu, t. j. 20. decembra 1885 po popoldanski službi božji v hiši č. šolsk. sester. Ta svečanost se je vrstila s petjem in prednašanjem ter z razdeljevanjem pripravljenih darov.

Obdarovanih je bilo 120 otrok in sicer: 64 dečkov in 56 deklet. Roba za obleko je stala 162 gld. 46 kr., obutev za 34 fantov in deklic pa 73 gld. 10 kr. Za napravo fantovske obleke se je plačalo 31 gld., obleka za dekleta se je pri č. šolskih sestrah napravila brezplaćno. Vsi stroški za božićno darilo so znašali 266 gld. 56 kr.

Preobilno število revćekov izmed šolske mladine, katerim se je njih žalostno stanje s priskrbljenim kosilom in obleko v tem letu zboljševalo, pouzročilo je pa tudi veliko stroškov. Ti stroški za hrano, obleko in obutev, potem za potrebne zvezke in šolske knjige, ki se leto za letom med ubožne učence in učenke razdeljujejo, so se poravnali iz „sirotinskega zavoda“ „katoliškega podpornega društva“, ki se je v to svrho osnoval.

Vsi dohodki tega društva so znašali 2061 fl. 91 kr., stroški pa 1991 fl. 70 kr. in je društvo torej že 70 fl. 21 kr. vlni prihranilo. Po svojem namenu pa tudi po svojem napredovanju zasluži društvo to in še večjo podporo.

Gospodarske stvari.

Ne lovite senic.

Že lansko leto so prišle soseskam od strani vlade naročila, naj se v njih večkrat v letu javno naznani, da se koristne ptićke naj ne lovijo. Vendar to malo pomaga, ako se tu pa tam vse to prezira in ravno dandanašnji je lovljenje senićic po tako zvanih kletkah ne le surovo ampak celo hudobno.

Uže dve leti prilomastuje požrešna gosenica in komaj ovarujemo tudi kmetu ljubo hrano, namreć zelje, pred toto ujedō. da celo repno šćavje in še druga zelišća je lansko in predlansko leto zaradi nje nenavadne množine tako hudo napadla, da jih je skoraj ukonćala.

A najveć gosenic ukonća šibka senica, zato ji pametni ljudje po zimi kaj radi postrežejo s konopljenim, tikvinim zrnećem itd., po letu pa še ji postavijo majhno tružico na kako drevesce, da gnjezdi v njej.

Ljubi bralec! Je-li, da si uže opazil, koliko gosenic in le gosenic ta majhna živalica takrat svojim mladićem v hrano donaša? In take živalice bi kdo pri zdravi pameti loviti zamogel? Kljubu temu je pisalec teh vrstic